

Stekene, Hamerstraat

Programma van Maatregelen

Auteurs:

B. Belis (veldwerkleider)

Autorisatie:

B.A.T.M. Weekers-Hendriks (OE/ERK/Archeoloog/2016/00095)

1 Inleiding

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in Oktober 2018 een nota opgesteld naar de archeologische waarde van een terrein gelegen aan de [Hamerstraat-Hamerstraat](#) te Stekene (afb. 1). De nota bestaat uit een proefsleuven onderzoek dat volgt op een eerder bureauonderzoek en booronderzoek uitgevoerd in oktober - december 2017. Het proefsleuven onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen werken voor grondverbetering.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

2 Gemotiveerd advies

2.1 Volledigheid van het onderzoek

Voor het plangebied is in het reguliere traject een bureauonderzoek uitgevoerd en in het uitgestelde traject aangevuld met een booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek. De resultaten worden hieronder per onderzoeksfase kort besproken.

2.1.1 Bureauonderzoek

Het bureauonderzoek toonde aan dat het projectgebied een zeker potentieel heeft op sporen en vondsten uit het verleden.¹

¹Haasteren, 2017.

Er zijn een aantal CAI-meldingen terug te vinden rond het plangebied. Het gaat vooral om meldingen over lithische artefacten. Er werd aan de hand van luchtfoto's ook een grafheuvel ontdekt in de buurt van het plangebied. Vlak naast het plangebied heeft in 1703 de ~~slag Slag~~ bij ~~stekene Stekene~~ plaatsgevonden.

Verder is op 18^e eeuwse historische kaarten te zien dat het plangebied gebruikt werd voor landbouwactiviteiten.

De bodemkaart karteert het plangebied binnen een matig droge lemige zandbodem. Bodemtype ZaP(s) komt voor in het gehele plangebied. Dit bodemtype is een zeer droge zandbodem zonder profiel.

Op basis van de bovenstaande gegevens kon worden gesteld dat het plangebied onvoldoende onderzocht is en dat de kans op eventuele archeologische sporen aanwezig is.

2.1.2 Landschappelijk Bodemonderzoek

De landschappelijke boringen binnen het plangebied toonde aan dat afgezien van een recente bouwvoor de bodem nog grotendeels intact is. Het gaat om een bodem waar lokaal nog een afgetopte B-horizont ~~intact~~ aanwezig is, een groot deel van het bodemprofiel is opgenomen in de akkerlaag. Het oorspronkelijk bodemprofiel is dus wel afgetopt waardoor er geen kans meer is op intacte steentijdresten. Wel kunnen er nog resten van latere periodes voorkomen in het plangebied.

Op basis van de bovenstaande gegevens kon worden gesteld dat het plangebied onvoldoende onderzocht is en dat de kans op eventuele archeologische sporen aanwezig is. Hierdoor werd een proefsleuvenonderzoek aangeraden.

2.1.3 Proefsleuvenonderzoek

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op dinsdag 25 april 2018 (afb. 2). Tijdens het onderzoek werden enkele sporen aangetroffen. Het betreft zone in het noorden van werkput 2 en 3. Hier zijn een aantal paalkuilen en kuilen aangetroffen, hiervan zijn de kuilen te dateren in de ~~nieuwe Nieuwe~~ tijd. De datering van de paalkuilen is minder duidelijk door het ontbreken van vondsten. De gelijkaardige vulling doet echter een gelijktijdigheid vermoeden. Verder werd er nog één perceelsgreppel aangetroffen, deze is dankzij het vondstmateriaal te dateren in de ~~n~~Nieuwe tijd. De sporen zijn matig tot goed bewaard gebleven ondanks dat er ~~zijn~~ verschillende diepe ploegsporen zijn die enkele sporen verstoren. Er konden geen structuren herkend worden.

Vervolgonderzoek biedt door de lage sporendensiteit in het plangebied weinig kans op kennisvermeerdering. Het overgrote deel van het archeologische sporenverband bestaat uit kuilen en een greppel uit de nieuwe tijd. Deze sporen hebben vermoedelijk te maken met perifere sporen op een landbouwgebied. Op de historische kaarten staat namelijk geen bebouwing aangegeven. De paalkuilen aangetroffen in het plangebied maken dan ook geen deel uit van een structuur en bieden daardoor eveneens weinig potentieel voor kenniswinst.

Afb. 2. Allesporenkaart van het proefsleuvenonderzoek werkput 1 tem 6.

2.2 Impactbepaling

Het doel van de geplande werken is om perceel 1484 gedeeltelijk te gebruiken als terrein voor grondverbetering. Het gaat om het oostelijke deel van het perceel en heeft oppervlakte van 3424m². De diepte van de bodemingreep ligt tussen de 30 en 40 cm onder het maaiveld. De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

2.3 Potentieel tot kennisvermeerdering

Vervolgonderzoek biedt door de lage sporendensiteit in het plangebied weinig kans op kennisvermeerdering. Het overgrote deel van het archeologische sporenverband bestaat uit kuilen en een greppel uit de nieuwe tijd. Deze sporen hebben vermoedelijk te maken met perifere sporen op een landbouwgebied. Op de historische kaarten staat namelijk geen bebouwing aangegeven. De paalkuilen

aangetroffen in het plangebied maken dan ook geen deel uit van een structuur bieden daardoor eveneens weinig potentieel voor kenniswinst. De kost van een archeologische opgraving weegt niet op tegen de geringe kenniswinst.

2.4 Bepaling van de maatregelen

Op basis van het bureauonderzoek is er sprake van een archeologische verwachting voor de periodes Laat-Paleolithicum tot de Nieuwe Tijd. Deze verwachting is gebaseerd op de landschapsgenese van het plangebied, de daarmee samenhangende bewoningsgeschiedenis en de aanblik van het plangebied op geraadpleegd historisch kaartmateriaal.

Uit de resultaten van het booronderzoek bleek dat de originele bodemopbouw niet bewaard is gebleven binnen het plangebied. Hierdoor is verwachting voor het aantreffen van in situ steentijdvindplaatsen zeer laag. Diepere sporen konden wel bewaard blijven in de bodem waardoor er nog steeds een verwachting was van sporen vanaf het Neolithicum tot de Nieuwe Tijd.

Omdat er een potentieel aan archeologisch waardevolle contexten was, is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden er enkele sleuven uitgegraven om uitspraak te doen over de aanwezigheid van archeologische sporen. Tijdens dit onderzoek bleek dat het plangebied enkele archeologisch relevante sporen bevatte, deze sporen kunnen voornamelijk in gedateerd worden in de Nieuwe tijd. Deze zijn te interpreteren als perifere sporen op een landbouwsite. Deze sporen bieden weinig potentieel op kennisvermeerdering.

Vervolgonderzoek in het plangebied biedt daarom weinig tot geen potentieel tot kennisvermeerdering. ~~Door de diepe verstoringen op het plangebied is geen aanleiding voor een vervolgonderzoek.~~ Het Vlaams Erfgoed Centrum adviseert dan ook om het plangebied vrij te geven. Daarmee vormt het prospectief onderzoek met ingreep in de bodem (in de vorm van proefsleuven) het einde van het onderzoek voor het plangebied Hamerstraat te Stekene.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.